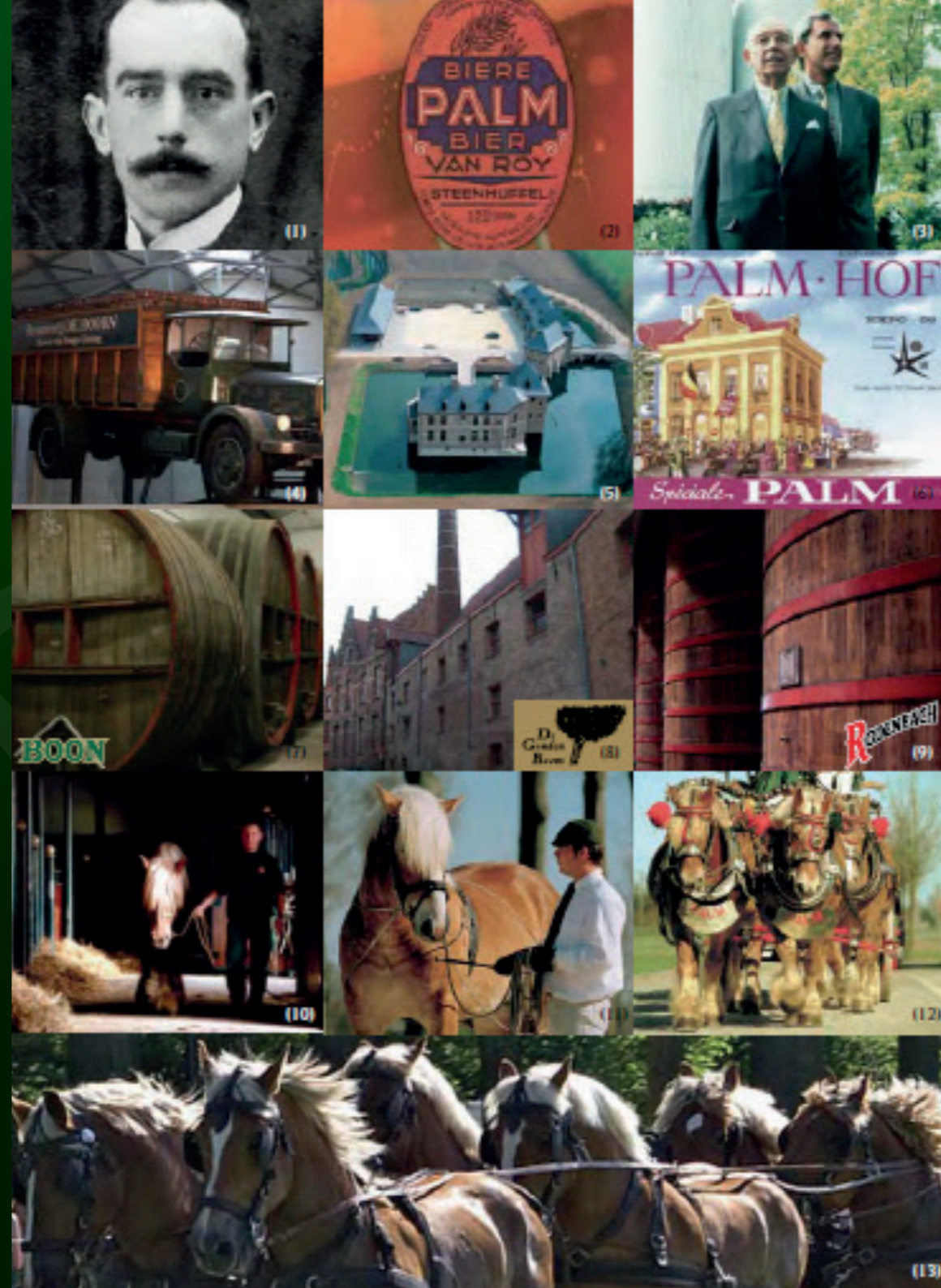

Duurzaamheidsverslag PALM Breweries

Duurzaamheid bij PALM Breweries

Energie en CO ₂	6
Terugdringen elektriciteit- en gasverbruik	7
Gebruik van duurzame energie	8
Samenwerking in distributie	9
Beperking CO ₂ -uitstoot wagenpark	10
Ingrediënten	11
Eigen hopveld	12
Streekproducten	13
Water en bodem	14
Terugdringen waterverbruik	14
Eigen waterzuiveringstation produceert biogas	15
Van vuilstort naar park	16
Afval en verpakkingen	17
Verpakkingen	18

Duurzaamheid bij PALM Breweries

Bij PALM Breweries (hierna PALM genoemd) hebben we een passie voor Belgische rasbieren die een unieke historische basis hebben en waarbij het brouwersambacht nadrukkelijk in ere gehouden wordt. Echtheid en traditie komen niet alleen terug in onze bieren, maar ook in onze manier van denken en handelen.

Vanuit onze eigen identiteit is duurzaamheid een logisch element. Wij zijn een brouwerij met sterke lokale roots en hechten veel waarde aan het regionale cultuurerfgoed. We proberen daarbij zoveel mogelijk een positieve bijdrage te leveren aan onze directe omgeving. Of het nu gaat om de teelt en inkoop van ingrediënten, het zuiveren van water of het onderhouden van cultuurerfgoed. Daarnaast streven we er naar de milieu-impact van ons productieproces te reduceren. Dit levert winst op: vooral voor het milieu, maar ook financieel. In dit document lichten wij onze milieuprestaties toe. De cijfers die in dit document worden vermeld hebben betrekking op Brouwerij PALM en op het jaar 2012 (tenzij anders vermeld). Deze brouwerij is qua productievolume (meer dan 90% vindt hier plaats) namelijk veruit de grootste van onze twee productielocaties

Facts & figures PALM Breweries:

1 miljoen • Gezamenlijke productiecapaciteit in hectoliter

56 miljoen • Geconsolideerde omzet in euro

250 • Aantal werknemers

32 • onze bieren worden in 32 landen verkocht

2.200 • Zowel Brouwerij PALM in Steenhuffel als Brouwerij Rodenbach in Roeselare draaien gedeeltelijk op zonne-energie. Op beide brouwsites staan in totaal 2.200 zonnepanelen. Samen goed voor een besparing van 410 ton CO₂ per jaar

Energie en CO₂s

Wij willen de milieu-impact van onze activiteiten reduceren. Dat doen we onder meer door maatregelen te nemen op het gebied van elektriciteit- en gasverbruik, ons wagenpark en duurzame energieopwekking.

De grootste uitstoot van CO₂ komt voort uit het maken van onze bieren (brouwen, gisten, lageren) en de bottelarij (flessen- en vatenlijn). De relatieve CO₂-uitstoot kwam uit op 15,6 kg CO₂ e /hl. Voor de berekening van de CO₂-uitstoot werd de eigen geproduceerde groene stroom uit biogas en zonnepanelen niet in rekening gebracht. Het getal is uitsluitend gebaseerd op de aangekochte stroom en aangekocht gas. Als we de CO₂-uitstoot berekenen zonder de stroom, die namelijk 100% groen is, dan komt de relatieve CO₂-uitstoot uit op 9,8 kg CO₂ e /hl.

Terugdringen elektriciteit- en gasverbruik

Wij streven naar het verminderen van ons relatieve elektriciteit- en gasverbruik met 5% per jaar. In 2006 sloot PALM zich aan bij het Belgische Energieauditconvenant. Dit convenant heeft als doel om het energieverbruik van bedrijven met een verbruik van meer dan 0,1 PJ terug te brengen. Via audits wordt er gekeken naar besparingsmogelijkheden. Inmiddels hebben we een aantal maatregelen doorgevoerd zoals isolatie van leidingen, optimalisatie van installaties en het gebruik van biogas.

Gebruik van duurzame energie

Bij PALM wekken we zelf energie op door middel van zonnepanelen en biogas. Bij Brouwerij Rodenbach liggen 1.200 zonnepanelen op het dak. In 2012 plaatsten we nog eens 1.000 panelen op de daken van Brouwerij PALM. Samen voorzien ze in 2% tot 3% van onze energiebehoefte. De overige elektriciteit die we inkopen is sinds 2010 groene stroom, afkomstig uit hernieuwbare bronnen. Tenslotte produceren we via ons waterzuiveringstation biogas uit afvalwater. Dit zorgt voor circa 5% van onze energievraag.

Tabel duurzame energie in 2012

		Percentage van totale hoeveelheid benodigde energie
Zonnepanelen	kWh	2-3%
Biogas	M3	5%

Samenwerking in distributie

Het transport van ons bier naar onze klanten hebben we voor 40% in eigen beheer. Dit transport bestaat uit vrachtwagens voor de Benelux en de rest van Europa. Niet-Europese landen worden aangeleverd via zeecontainers. In 2010 hebben we een akkoord gesloten met een andere producent van dranken om samen te werken op het gebied van distributie in België en Luxemburg. Dit heeft geleid tot een substantiële verhoging van de levergrootte per rit en zodoende een verlaging van de CO₂-voetafdruk van ons transport.

Beperking CO₂-uitstoot wagenpark

PALM wil ook de CO₂-uitstoot van zijn eigen leasewagenpark verminderen. Medewerkers kunnen daarom sinds 2012 kiezen voor een kleiner wagenmodel dan waar ze op basis van hun functie voor in aanmerking komen. Per categorie hanteren we voor nieuwe bedrijfswagens maximale hoeveelheden CO₂ uitstoot: maximaal 130/125/120 gr CO₂/km.

Ingrediënten

Een groot deel van de ingrediënten die PALM gebruikt komt uit onze directe omgeving. Zo wordt 70% van ons mout in Vlaanderen geproduceerd (op basis van gerst uit naburige landen) en de overige 30% in Noord-Frankrijk. Onze hop wordt voor 50% in Vlaanderen geproduceerd, waarvan een deel afkomstig is van een eigen hopveld dat we in Steenhuffel hebben opgezet (vlak bij onze productielocatie). De overige 50% van onze hop wordt geteeld op verschillende plekken in Europa. Tenslotte halen we ons water uit eigen waterwinning.

Eigen hopveld

In 2011 hebben we samen met gerenommeerde hopboeren uit de omgeving ons eigen hopveld aangelegd. Dit veld is 35 are groot en telt een 800-tal hopplanten. Medewerkers van de nabijgelegen Stoeterij op landgoed Diepensteyn waren betrokken bij de aanleg en verzorgen de teelt. Voor de pluk en de behandeling doet de brouwerij beroep op een lokale hopkweker en verwerker. De hop die wordt aangeplant moet op termijn zorgen voor het invullen van de eigen hopbehoefte.

Streekproducten

PALM, DOBBEL PALM, Rodenbach, Rodenbach Grand Cru, Geuze Boon, Kriek Boon en Framboise Boon (samen verantwoordelijk voor ongeveer 50% van de totale hoeveelheid verkocht bier) zijn gecertificeerd als streekproduct en mogen het herkomstlabel STREEKPRODUCT.BE ('appellation d'origine') dragen. De streekeigenheid, de grondstoffen, de brouwwijze en het rijpingsproces vormen de basis voor de erkenning als traditioneel Vlaams Streekproduct.

Water en bodem

PALM streeft ernaar zuinig om te gaan met water en zo weinig mogelijk impact te hebben op de omliggende natuur van de brouwerijen. Door slimme technieken zuiveren we ons afvalwater en door grootschalige sanering houden we de bodem rondom de brouwerij schoon.

Terugdringen waterverbruik

We streven ernaar ons relatieve waterverbruik terug te brengen met 5% per jaar. In 2012 zaten we op 0,74 m³/hl.

Eigen waterzuiveringstation produceert biogas

In 1984 zijn we gestart met de bouw van een eigen waterzuiveringstation voor onze Brouwerij PALM waarmee 100% van het afvalwater wordt gezuiverd. Begin jaren '90 is dit station verder geoptimaliseerd waarmee anaerobe waterzuivering mogelijk werd en biogas geproduceerd werd. PALM was de eerste Belgische brouwerij die deze fase in zijn zuiveringsproces inlaste. Door deze en een aantal andere technische verbeteringen wordt tegenwoordig al het afvalwater anaeroob gezuiverd en halen we optimale verwijderingsrendementen met maximale hoeveelheden biogas. Dit biogas wordt nuttig gebruikt voor de stoomproductie waardoor we onze CO₂-uitstoot verlagen.

In 2004 kreeg PALM van VOKA, de Kamers van Koophandel en de GOM Vlaams-Brabant een milieucharter voor de milieu-inspanningen op het vlak van waterzuivering. Het uiteindelijke gezuiverde afvalwater is voor meer dan 98% ontdaan van zijn vervuiling en wordt gebruikt voor de visvijvers van Kasteel Diepensteyn. Momenteel onderzoeken we in hoeverre we het gezuiverde afvalwater kunnen hergebruiken in ons productieproces en het residu op de landerijen van de brouwerij.

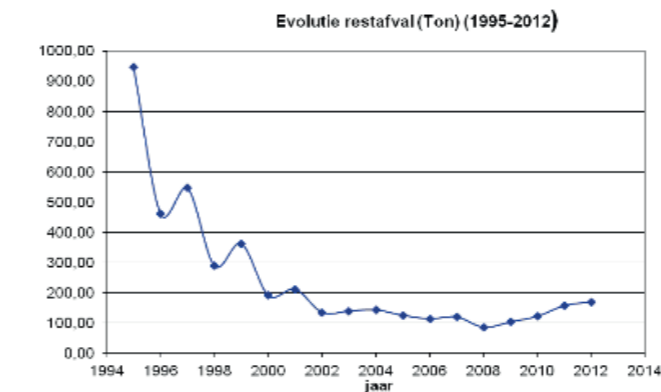
Van vuilstort naar park

Het domein Kasteel Diepensteyn werd in het verleden gebruikt als stortplaats voor huishoudelijk afval. In 2004 zijn wij gestart met een grootschalige bodemsanering en vervolgens hebben we het domein omgetoverd tot een rustgevend park met prachtige tuinen. Het saneringsproject is inmiddels afgerond en goedgekeurd door de controlerende instanties.

Afval en verpakkingen

PALM heeft sinds 1995 een uitgebreid afvalsorteersysteem. We kijken daarbij welke afvalstromen we kunnen voorkomen en hergebruiken. Momenteel zamelen we meer dan 20 verschillende soorten afvalstoffen in en brengen deze over naar erkende verwerkers. In 1999 ontvingen we voor onze afvalpreventie en – sortering een prijs van de Provincie Vlaams-Brabant (in samenwerking met de Kamer voor Handel en Nijverheid).

De hoeveelheid restafval kan dienen als indicator om het succes van gescheiden afvalstromen in kaart te brengen. Op onderstaande grafiek is duidelijk te zien dat de inspanningen impact hebben en de hoeveelheid restafval drastisch is teruggebracht naar 100 à 150 ton op jaarbasis. De hoeveelheid restafval bedroeg in 2012 4,6% van de totale hoeveelheid afval dat verzameld werd op Brouwerij PALM. Het restafval wordt verder uitgesorteerd bij de verwerker, wat maakt dat uiteindelijk meer dan 99,5% van het afval wordt hergebruikt of gerecycled.

Verpakkingen

Bij PALM zijn de meeste verpakkingen gemaakt van glas, waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van glazen statiegeldflessen. In België viel 93,2% van het in 2012 verkochte volume onder het statiegeldsysteem en in Nederland was dit 75,2%. Al deze flessen worden hergebruikt. Eenmalige glazen flessen worden gerecycled via de glasbak.

Daarnaast kijken we waar we bij onze etiketten milieuwinst kunnen behalen. Zo hebben we alle inkten op de bier-etiketten vervangen door inkten zonder zware metalen en gebruiken we voor het plakken van alle etiketten lijm op biologische basis.

Naast glazen flessen gebruiken we ook blik als verpakkingsmateriaal. Onze blikjes zijn gemaakt van aluminium.

PALM
BREWERIES

PALM BREWERIES. DÉ SPECIAALBIEREXPERT VAN NEDERLAND ... UIT BELGIË

palmbier.nl | infonl@palmbreweries.com | tel 0162-522 275